

Anatomi Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anatomi Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15947>

Özet

Anatomi Tutum Ölçeği, üniversite öğrencilerinin **Anatomi** dersine yönelik duyuşsal özelliklerini, tutumları ve davranşsal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, D. Bahçeci'nin 2006 yılında Gazi Üniversitesi'nde tamamladığı doktora tezi kapsamında, Dilber POLAT'ın sorumluluğunda geliştirilmiştir. Ölçek, 24 maddeden oluşmakta ve öğrencilerin derse olan bağlılıkları, ön yargıları ve gereklilik inançları değerlendirilen dört temel alt boyuta sahiptir. Geliştirme süreci, öğrenci kompozisyonlarının analiziyle başlamış ve güçlü geçerlik ve güvenilirlik çalmalarıyla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Anatomi Tutum Ölçeği, tutum, eğitim psikolojisi, duyuşsal özellikler, **Likert tipi** ölçek, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi, öğrenci

Yazarlar

Dilber POLAT (Sorumlu Yazar), D. Bahçeci (Tez Yazarı)

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin **Anatomi** dersine karşı geliştirdikleri duygusal tepkileri, bilişsel değerlendirmeleri ve sergiledikleri davranşsal eğilimleri nicel olarak belirlemektir. Bu tutumların belirlenmesi, dersin öğretim yöntemlerinin ve materyallerinin öğrenci motivasyonunu artıracak şekilde düzenlenmesine yönelik önemli veriler sunar.

Ölçek geliştirme sürecinin başlangıcında, öğrencilerin derse ilişkin duygu, düşünce ve davranşları içeren kompozisyonlar toplanmıştır. Bu yöntem, ölçülmek istenen tutum yapısının, hedef kitlenin öznel deneyimlerine dayalı olarak oluşturulması sağlamıştır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Kavram)

Anatomi Tutum Ölçeği, öğrencilerin **Anatomi** dersine yönelik genel tutumunu ölçen ve dört ana boyutta ayrılan çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu yapı, sadece bilişsel inançlar değil, aynı zamanda duyuşsal tepkileri (sevme/şükür) ve davranşsal eğilimleri (derse katılım/kaçınma) de kapsamaktadır.

Ölçeğin nihai dört alt boyutu, öğrencilerin derse karşı gösterdiği farklı tutum yönlerini detaylandırılmaktadır. Bu alt boyutlar, derse olan bağlılık düzeyini ve dersin mesleki gerekliliğine olan inancı kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, madde havuzunun oluşturulmasıyla başlamış ve **kapsam geçerliliği** ile desteklenmiştir. Başlangıçta, **Hemşirelik**, **Beden Eğitimi Öğretmenliği** ve **Fen Bilgisi Öğretmenliği** bölümlerinden 23 gönüllü öğrenciden **Anatomi** dersi hakkındaki duygu ve düşüncelerini içeren kompozisyonlar yazmaları istenmiştir.

Kompozisyonların analizi sonucu belirlenen 34 maddelik taslak havuz, dil ve **kapsam geçerliliği** için üç uzmanın (biri dil, ikisi alan eğitimcisi) görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar arası uyum, **Cohen Kappa katsayısı** ile belirlenmiş ve bu değer **0,79** olarak hesaplanmıştır. Bu katsayı, uzman görüşleri arasındaki yüksek düzeydeki uzlaşmayı işaret etmektedir. Bu çalışmada sonucunda, dil ve kapsam geçerliliği kriterlerini karşılamayan 7 madde çıkarılmış ve taslak ölçek 27 maddeye indirilmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, daha önce **Anatomi** dersi almış olan 242 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla **Cronbach's Alpha katsayısı** hesaplanmıştır. Toplam ölçek için elde edilen **güvenirlilik katsayısı 0,75**'tir. Bu değer, ölçeğin tutarlı ve güvenilir ölçüm yapıyor olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların güvenirlilik düzeyleri de incelenmiş olup, katsayılar 0,68 ile 0,81 arasında değişmektedir. Özellikle "Anatomi dersine ilişkin önyargılar" alt boyutunun güvenirlilik katsayısı 0,81 ile en yüksek iç tutarlılığına sahiptir. Bu sonuçlar, ölçeğin hem genel hem de alt boyutlar bazında yeterli psikometrik özelliklere sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

27 maddelik taslak ölçek verileri, yapı geçerliliğini saptamak amacıyla **faktör analize** tabi tutulmuştur. Analiz sürecinde, madde yük değeri 0,40'tan düşük olan bir madde ile binişik (ayrışmamış) yapıda olan iki madde olmak üzere toplam üç madde ölçekten çıkarılmıştır.

Nihai formda kalan toplam 24 madde (13 olumlu, 11 olumsuz), madde yük değerleri 0,41 ile 0,79 arasında değişen dört ayrı alt boyuta yüklenmiştir. Bu dört faktörlü yapı, öğrencilerin **Anatomi** dersine yönelik tutumlarının açıklayan en uygun model olarak belirlenmiştir. Alt boyutlar ve ilgili güvenirlilik katsayıları şunlardır:

- 1. Alt Boyut: Anatomi dersine bağlılık** (M1, M2, M3, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M17, M23, M24) - Güvenirlilik katsayısı: 0,68
- 2. Alt Boyut: Anatomi dersinde sergilenen olumlu ve olumsuz davranışlar** (M4, M11, M12, M22) - Güvenirlilik katsayısı: 0,77

3. Alt Boyut: Anatomi dersine ilişkin ön yargılar (M13, M14, M15, M16) - Güvenirlilik katsayısı: 0,81

4. Alt Boyut: Anatomi dersinin gerekliliğine olan inanç (M18, M19, M20, M21) - Güvenirlilik katsayısı: 0,79

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental)

Format: 24 maddelik, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetişkin (Dördüncü Sınıf Üniversite Öğrencileri)

Population Details: Hemşirelik, Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde **Anatomi** dersi almış olan öğrenciler.

Test Methodology: Nicel ve Nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı geliştirme çalışması (Kompozisyon analizi, uzman görüşü, faktör analizi).

Derecelendirme Sistemi ve Puanlama: Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 120'dir. Puanlama sistemi, olumlu ve olumsuz maddeler için tersine çevrilmiştir:

Olumlu Maddeler (M1, M2, M3, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M15, M17, M23, M24) Puanlaması:

Hiçbir zaman (1 Puan)

Nadiren (2 Puan)

Bazen (3 Puan)

Sık sık (4 Puan)

Her zaman (5 Puan)

Olumsuz Maddeler (M4, M11, M12, M13, M14, M16, M18, M19, M20, M21, M22) Puanlaması:

Her zaman (1 Puan)

Sık sık (2 Puan)

Bazen (3 Puan)

Nadiren (4 Puan)

Hiçbir zaman (5 Puan)

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçme, anatomi eğitimi, öğrenci motivasyonu, duyuşsal alan, Cohen Kappa, psikometrik özellikler

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: d.polat218@gmail.com (Sorumlu Yazar Dilber POLAT)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, D. Bahçeci'nin 2006 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Dilber POLAT ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [anatomi-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Bahçeci, D. (2006). *Anatomi dersinde portfolyo kullanmanın öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal özellikleri üzerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez referans linki: [tez.yok.gov.tr](#)

Anatomi Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Örnek bazı maddeler:

Anatomi dersinin bir saatini bile kaçırсам üzülürüm

Anatomi dersi seçmeli olsaydı bile bu dersi alırdım.

Anatomi dersinde uykum gelir.

Anatomi dersine çalışırken sıkılırım.

Derste kullanılan materyallerden tiksiniyorum.

Anatomi ders saatinin daha fazla olması gerektiğine inanıyorum.